

FAGLEG SAMARBEIDSUTVAL BARN OG UNGE

MANDAT

Helsefelleskapet i Helse Fonna



Bogn



Bømlo



Etne



Fitjar



Haugesund



Karmøy



Kvinnherad



Sauda



Stord



Suldal



Sveio



Tysnes



Tysvær



Ullensvang



Utsira



Vindafjord

Innhold

Forklaring av forkortinger og omgrep	3
1. Bakgrunn	4
2. Overordna mål for helsefellesskapet	4
3. Felles mål for Faglege samarbeidsutval	4
4. Mål for FSU Barn og unge	5
5. Organisering og forplikting	5
5.1 Forplikting og ansvar	5
5.2 Samansetting.....	6
5.2 Koordinering og leiing	8
5.3 Ressursar og økonomi	8
5.4 Funksjonstid	8
5.5 Kompetansegrupper.....	8
5.6 Etablering av underutval	9
Vedlegg	10

Forklaring av forkortingar og omgrep

SSU: Strategisk samarbeidsutval

FSU: Fagleg samarbeidsutval

FOUSAM: Forsking- og utviklingseining for samhandling

Kvalitet: Tenester av god kvalitet er tenester som gir resultat, er trygge og sikre, involverer brukarane og gir dei innverknad, er samordna og prega av kontinuitet, nyttar ressursane på ein god måte og er tilgjengelege og rettferdig fordelt¹

Kvalitetsforbetring: Kvalitetsforbetring er ein kontinuerleg prosess for å identifisere svikt eller forbetringsområde, teste ut tiltak og justere til resultatet blir som ønska og forbetringa varer ved. Prosessen inneber å dokumentere at ein faktisk har eit problem, identifisere årsaker, teste ut moglege løysningar i liten skala og implementere tiltak som viser seg å vere effektive. Kvalitetsforbetring handlar om alt frå å justere dei små tinga i kvardagen, til å teste ut meir innovative og nytenkande idear og tenester¹

¹ <https://www.helsedirektoratet.no/veiledere/ledelse-og-kvalitetsforbedring-i-helse-og-omsorgstjenesten>

1. Bakgrunn

I tråd med føringar i Nasjonal helse og sykehusplan 2020-2023² og avtale inngått mellom regjeringa og KS i oktober 2019³ er det etablert helsefelleskap mellom helseføretak og kommunar med utgangspunkt i helseføretaksområda.

Føremålet er å skape meir samanhengande og berekraftige helse- og omsorgstenester til pasientar/brukarar som treng tiltak frå både spesialisthelsetenesta og den kommunale helse- og omsorgstenesta.

Det er ei målsetting at helseføretak og kommunar skal sjå kvarandre som likeverdige partnerar, ikkje partar, med felles eigarskap og ansvar for pasientane/brukarane. Etablert samarbeidsstruktur og avtalar skal ligge til grunn, men vidareutviklast.

2. Overordna mål for helsefelleskapet

Helsefelleskapet skal utvikle gode helse- og omsorgstenester slik at pasientane til ei kvar tid opplever at tenestene er samanhengande, trygge, koordinerte og heilskaplege på tvers av kommunar og sjukehus.

Utvikling av gode pasientforløp til pasientar som treng tenester frå både spesialisthelsetenesta og den kommunale helse- og omsorgstenesta skal prioriterast. Fire pasientgrupper skal ha fokus i felles planlegging og det er oppretta et fagleg samarbeidsutval for kvar pasientgruppe, i tillegg til eit fagleg samarbeidsutval for helseberedskap:

- FSU Barn og unge
- FSU Psykisk helse og rus
- FSU Skrøpelege eldre
- FSU Personar med fleire kroniske lidingar
- FSU Helseberedskap

3. Felles mål for Faglege samarbeidsutval

FSU vert oppretta for å sikre gode pasientforløp på tvers av tilbodet i kommunar og helseføretak. Hovudfokus skal vera å forbetre og utvikle meir samanhengande og berekraftige helse- og omsorgstenester, med fokus på gode pasientforløp og pasientsikkerhet. Det er ei målsetting at spesialisthelsetenesta skal yte fleire av sine tenester heime hos pasienten, og dette må planleggast i samarbeid med kommunane og brukarane. Ei felles målsetting er også å gje betre og meir effektive tenester ved hjelp av teknologi.

FSU og deira underutval, nettverk, prosjekt og arbeidsgrupper skal med bakgrunn i praksis og oversikt over meldte avvik, bidra til å avdekke flaskehalsar og utfordringar i pasientforløpa. Ut frå

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-7-20192020/id2678667/>

³ https://www.regjeringen.no/contentassets/77ad51af47bf4711923fa82a0899daff/191023_hellesfelleskap_avtale.pdf

fagleg kompetanse, erfaring, kunnskapsbasert praksis og endring i lovverk, skal FSU utarbeide prosedyrar og gode pasientforløp som er til pasienten sitt beste og komme med forbetningsforslag til korleis praksis knytt til samarbeidsavtalane kan forbetrast. FSU skal også bidra ved revisjon og oppfølging av samarbeidsavtalane mellom kommunar og helseføretak.

Måla for arbeidet i FSU skal vere tydelege, konkrete, kunna talfestast, vera målbare og tidsbestemte.

4. Mål for FSU Barn og unge

Mål for FSU for barn og unge er å sikre heilskapelege og samanhengande tenester til barn og unge i Helse Fonna regionen, gjennom samarbeid om samhandlingsforløp, nettverk, kompetansetilbod, utviklingsarbeid og informasjonsflyt. For å nå dette målet må FSU barn og unge ha fokus på:

- Å utvikle, forvalte og vidareutvikle samhandlingsforløp for barn og unge på tvers av kommunar og føretak innan psykiske og somatiske helsetenester og habilitering/rehabilitering og under felles paraply som «Barn og unges helseteneste»
- Å etablere, organisere og følgje opp nettverk innanfor ulike satsingsområde som Barn og unges helseteneste, Betre tverrfagleg samarbeid og Barn som pårørnde
- Å koordinere kompetanse og kurstilbod der målgruppa er tilsette i ulike tenester for barn og unge i både kommunar og føretak
- Å koordinere og følgje opp prosjekt, utviklingsarbeid og felles satsingar
- Å spreie relevant informasjon til tilsette i tenester for barn og unge om FSU sitt arbeid og satsingsområde
- Å samarbeide og utveksle informasjon med andre relevante aktørar, nettverk og kompetansesenter
- Å nytte og vidareutvikle bruken av teknologi og digitale plattformer i samhandling og kommunikasjon

5. Organisering og forplikting

5.1 Forplikting og ansvar

- SSU etablerer og godkjenner FSU
- Partnerane forpliktar seg til deltaking i FSU
- SSU vedtek satsingsområda for FSU. FSU sin handlingsplan må vere i tråd med satsingsområda i helsefellesskapet. SSU kan også bestille enkeltoppdrag hos FSU
- FSU skal vere eit rådgjevande organ for SSU
- Deltakarane i FSU er fagpersonar/ressurspersonar eller leiarar med kompetanse innan aktuelt fagfelt

- Arbeidsgjevar legg til rette for deltaking og korleis ressurspersonen skal nyttast i eigen organisasjon
- FSU skal utarbeide handlingsplan for fire år. Planen skal justerast etter behov som ved endring i lovverk, nasjonale føringar eller lokale prioriteringar i Helsefelleskapet, og sendast årleg til SSU innan 30. november.
- FSU skal rapportere årleg utført aktivitet til SSU innan 31. januar
- FSU skal ha dialog om arbeidet med SSU og med Fellesmøte
- FSU skal arbeida tett med Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT)
- FSU skal ha ein kontaktperson i FOUSAM
- FSU skal ha tett samarbeid med andre FSU med underutval, nettverk, forskning arbeidsgrupper og kompetansebank
- Fagseminar og liknande skal arrangerast i samarbeid med FOUSAM

5.2 Samansetting

Fagleg samarbeidsutval for barn og unge består av representantar frå kommunar, føretak, brukarar og FOUSAM.

Invitasjon til deltaking vert sendt ut via FOUSAM på vegne av SSU, der SSU vedtek samansetting ut frå representantane som er meldt inn.

Frå kommunar:

Kommunal samansetting i FSU barn og unge bør representere tenestene til barn og unge med helseutfordringar og deira pårørande, og dei som tek i vare barn og unge si fysiske og psykiske helse. Representasjonen må og speila dei faglege nettverka og leiarnettverk som finns rundt barn og unge i Helse Fonna-området. Dette bidreg til å sikre samhandling på tvers av pedagogiske tenester og helsetenester, og mellom spesialisthelsetenesta og kommunar.

Følgande tenester skal vere representert:

- **Barne og familietenesta/førebyggjande tenester** representert av en tenesteleiar som har ansvar for ein heilskapleg organisering av alle hjelpetenester til barn og unge
- **Helsestasjon og skulehelsetenesta** representert ved tenesteleiar/ leiande helsesjukepleiar som har tiltak innan psykisk helse i si eining, har god kjennskap til Barn og unges helseteneste og har ansvar for jordmortenesta
- **Pedagogiske tenester (PP- tenesta)** representert ved tenesteleiar som har ansvar for å implementere betre tverrfagleg innsats/samarbeid i eigen kommune
- **Barnevernstenesta** representert ved avdelingsleiar frå eit interkommunalt barnevernssamarbeid
- **Barnehage/Skule** representert av barnehage eller skulesjef frå ein av dei største kommunane

- **Fysio- ergoterapitenester til barn og unge** representert ved tenesteleiar som har habilitering, ergo- og fysioterapiteneste til barn og unge i si eining.
- **Lege med erfaring frå arbeid med barn og unge**, har oversikt og kontaktnettverk med andre legar, og erfaring frå tverrfagleg samarbeid

Det er ønskeleg med følgjande geografiske fordeling på representasjon frå kommunane:

- Haugalandet: 3 representanter
- Sunnhordaland/Hardanger: 3 representanter
- Legerepresentasjon frå eit av områda

Frå helseføretaket:

Representasjon frå føretaket bør ivaretakast av avdelingsleiarar for dei ulike tenestene til barn og unge innan både somatikk og psykisk helsevern, i tillegg til koordinator for nettverket for barn som pårørande, prosjektleiar for Barn og unges helseteneste og leiar av BTI/ BTS-nettverket.

- **Habiliteringstenesta** ved avdelingsleiar
- **Barneseksjon** ved avdelingsleiar
- **BUP Stord** ved avdelingsleiar
- **BUP Haugesund** ved avdelingsleiar
- **Føde-barsel** ved avdelingsleiar
- **Barn som pårørande** representert ved ein av koordinatorane i Helse Fonna
- **Barn og unges helseteneste** ved leiar for Barn og unges helseteneste
- **Betre tverrfagleg samarbeid** ved koordinator for nettverket BTS/BTI nettverket

Brukarrepresentasjon:

Brukarane bør vera representert ved ungdommar frå både kommune og føretak i tillegg til foreldrerepresentant.

- Representant frå Ungdomsrådet i Helse Fonna:
- Representant frå kommunalt ungdomsråd
- Foreldrerepresentant

Kontaktperson i FOUSAM

FSU skal ha ein kontaktperson frå FOUSAM.

5.2 Koordinering og leiing

FSU med underutval, nettverk, prosjekt og arbeidsgrupper konstituerer seg sjølve med utnemning av leiar- og nestleiar; ein frå kommune og ein frå føretak. Grappa avtaler møteplan og frekvens etter behov.

Til FSU er etablert med leiar og nestleiar er det utpeika et mellombels arbeidsutval for utarbeiding av mandat og forslag til representasjon i FSU.

Når FSU er etablert vert det leiar og nestleiar i FSU saman med kontaktperson i FOUSAM som utgjer arbeidsutvalet (AU) for FSU. AU saman med representantane som vert oppnemnt, vil utgjere FSU som heilskap.

Kompetansegrupper vert knytt til FSU der det er føremålstenleg (sjå punkt. 5.1). Underutval, arbeidsgrupper og prosjekt vert etablert etter behov. (Sjå punkt 5.6).

5.3 Ressursar og økonomi

- Kvar av partnerane dekker utgifter til deltaking for sine tilsette. Brukarrepresentantar får dekkja honorar og reiseutgifter frå FOUSAM
- Fastlegerepresentantar får dekkja honorar etter avtalt modell
- Eventuelle kostnader knytt til eksterne tenester skal avklarast med SSU
- Søknader om eksterne prosjektmidlar skal leggjast fram for SSU
- Ressurspersonar i kommunar og føretak bidreg med kompetanse innan pasientsikkerhet, læring, meistring og folkehelse, Velferdsteknologi og IKT, kreftomsorg og lindrande behandling (KLB) og koordinerande eining (KE)

5.4 Funksjonstid

Fagleg samarbeidsutval Barn og unge skal virke så lenge SSU vurderer at det er behov for forbetningsarbeid og tiltak knytt til pasientgruppa.

5.5 Kompetansegrupper

Det er oppretta følgjande kompetansegrupper:

Velferdsteknologi og IKT

Pasientsikkerhet

Læring, meistring og folkehelse

Kreftomsorg og lindrande behandling (KLB)

Koordinerande eining (KE)

FSU-ane skal samarbeide med kompetansegruppene for å utvikle gode pasientforløp, der dette er føremålstenleg. Kompetansegruppene er viktige fellesnemnarar og oppgåver for alle pasientgrupper. Samarbeid med FSU og oppgåver knytt til desse områda skal integrerast og tydeleg definerast i mandatet.

5.6 Etablering av underutval

Ved etablering av underutval, arbeidsgrupper eller prosjekt under FSU skal dette avklarast med SSU med bakgrunn i informasjon om:

- mål for arbeidet (tydeleg, konkret, talfesta, målbart og tidsbestemt)
- bakgrunn
- grunnlagsdokument
- organisering
- samansetting

Vedlegg

Eksempel på kva pasient og bruker skal oppleve:

- helse- og omsorgstenester av god kvalitet
- trygg samhandling i overgangane, både i tenestene og på tvers av kommune- og spesialisthelsetenesta
- målretta og samordna innsats for likeverdige og koordinerte pasientforløp i helse- og omsorgstenesta
- å bli involvert i utviklinga av helse- og omsorgstenester
- at læring og meistring er eit gjennomgåande tema
- at «samval» er ein naturleg del av pasientforløpa
- å få ta i bruk fleire digitale helsetenester

Eksempel på kvalitetsforbetrande arbeid:

- Utarbeiding og implementering av gode pasientforløp knytt til pasientgruppa
- Utarbeide faglege prosedyrar og sikring av implementering
- Uønska hendingar/avvik vert brukte til forbetningsarbeid og utvikling av pasientforløp
- Helsepersonell har relevant kompetanse
- Sikre opplæring av helsepersonell
- Utvikle e-læringsverktøy som kan tas i bruk på tvers av føretak og kommunar
- Auka hospitering
- Utvikling av digitale helsetenester i fellesskap
- Ta i bruk og implementere nye teknologiske løysingar/verktøy
- Vidareutvikle og i større grad ta i bruk nettbaserte behandlings- og opplæringstilbod
- God og rett henvisingspraksis
- Måloppnåing i forhold til epikrisetid
- Rett dialog i PLO
- Brukarmedverknad

Eksempel på gevinstar:

- Helse- og omsorgstenester av god kvalitet
- Informasjons- og erfaringsutveksling
- Betre overgangar mellom helseføretak og kommunar
- Auka samarbeid og god dialog mellom helseføretak og kommunar
- Meir effektivt bruk av ressursar
- Auka kunnskap om forbetningsarbeid
- God kvalitet på samarbeidsprosessar og forbetningsarbeid
- Pasient, brukar og pårørande opplever å ha ein god dialog og eit godt samarbeid med helse- og omsorgstenestene

- Pasient og brukar opplever at tenestene er samanhengande, trygge, koordinerte og heilskaplege på tvers av kommunar og sjukehus.

Eksempel på verktøy som kan brukast i forbetningsarbeidet:

- Styringsinformasjon til helsefellesskapa⁴
- Brukarundersøkingar⁵
- Nasjonale kvalitetsmålingar⁶
- Samhandlingsavvik
- Pasientsikkerhetsmålingar⁷
- Rapportar frå journalsystem
- Journalgjennomgangar

⁴ <https://www.helsedirektoratet.no/tema/helsefellesskap/styringsinformasjon>

⁵ <https://www.fhi.no/kk/brukerfaringer/>

⁶ <https://www.helsedirektoratet.no/statistikk/kvalitetsindikatorer>

⁷ <https://pasientsikkerhetsprogrammet.no/>